

Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja 160

Yhtenäistetty Modest Musorgski

Teosten yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjeluetelo

Heikki Poroila

Suomen musiikkikirjastoyhdistys
Helsinki 2013

Julkaisija
Suomen musiikkikirjastoyhdistys

Toimitustyö ja ulkoasu
Heikki Poroila

Toinen laitos, verkkoversio 1.0

© Heikki Poroila 2013

01.4

POROILA, HEIKKI

Yhtenäistetty Modest Musorgski : teosten yhtenäistettyjen nimekkeiden ohjeluetelo / Heikki Poroila. – Toinen laitos, verkkoversio 1.0. – Helsinki : Suomen musiikkikirjastoyhdistys, 2013. – 22 s. - (Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja, ISSN 0784-0322 ; 160). – ISBN 978-952-5363-59-3 (PDF)

ISBN 978-952-5363-59-3

Lukijalle

Modest Petrovitš MUSORGSKI (21.3.1839 – 28.3.1881) on suppeasta tuotannostaan huolimatta ollut jatkuvasti suosittu säveltäjä. Vaikka Musorgskin sävellyksistä vain harvat ovat pysyvässä konsertti- ja levytysohjelmistossa, niiden suosio on ollut sitäkin suurempi. *Boris Godunov* ja *Näyttelykuvia* sekä eräät yksinlaulut on levytetty lukuisia kertoja.

Kunnollista teosluetteloa ei Musorgskin tuotannosta ole tarjolla, joten tämä uusikin ohjeluetelo lienee edelleen puutteellinen. Internetin tietolähteet ovat yhdessä kuitenkin täsmentäneet ja selkiyttäneet monia aikaisempia ongelmia.

Musorgskin musiikin ominaislaadun tunnistamista ja tunnustamista on jossain määrin haitannut se, että monia hänen teoksistaan esitetään muiden säveltäjien täydentäminä tai sovittamina versioina. Näistä lukuisista sovituksista ja tietenkin alkuperäisteosten kielestä on syntynyt myös hankaluuksia nimenmuotoja määriteltäessä.

Tässä uudistetussa ohjeluetelon laitoksessa lähtökohtana on ollut alkukielisyyden kunnioittaminen, minkä seurauksena eräät hyvinkin vakiintuneet suomenkieliset nimet ovat saaneet antaa tilaa venäjänkieliselle muodolle. Ratkaisu herättää varmasti ristiriitaisia tunteita, mutta on uskoakseni pidemmän päälle järkevä.

Helsingin Viikissä kesäkuussa 2013

Heikki Poroila

Pääluetelo

Pääluetelo on systemaattinen ja ryhmien sisällä kronologinen. Musorgskin teosten yhteydessä ei käytetä opus- tai teosluettelonumeroita.

1. Näyttämöteokset

[**Han d’Island**]

- ▶ 1856. Toteutumaton oopperahanke Victor Hugon tekstin pohjalta.
- Hans of Iceland

[**Edip v Afinah**]

- ▶ 1858-1861. Suunniteltu näyttämömusiikki Vladislav Ozerovin (1769-1816) librettoon. Teos on keskeneräinen.
- Kuningas Oidipus. Oidipus Ateenassa. Oedipus in Athens. Эдип в Афинах

[**Edip v Afinah. Hor naroda v hrame**]

- ▶ Ilmeisesti Musorgski sai aikaan vain yhden kuorokohtauksen, jonka Nikolai Rimski-Korsakov orkestroi kuorolle ja orkesterille vuonna 1883.
- Kohtaus temppelissä. Scene in the temple. Хор народа в храме

[**Salammbô**]

- ▶ 1863-1866. Ooppera. Libretto Gustave Flaubertin kertomuksen pohjalta Modest Musorgski. Keskeneräiseksi jääneen oopperan osia (kaikkiaan kuusi kohtausta) sovitettiin jo Musorgskin elinaikana, mutta kokonaisuus orkesteroititiin vasta vuonna 1980 (Zoltán Peskó) ja 1991 (Vjatseslav Nagovitsin).
- Salammbô. The Libyan. Ливиец. Саламбо

[**Salammbô / Peskó (1980)**]

[**Salammbô / Nagovitsin (1991)**]

[**Salammbô. Pesn baleartsa; sov., lauluääni, piano**]

- ▶ Ensimmäisen näytöksen laulu, joka julkaistiin vuonna 1923 yksinlaulusovituksena.
- The Song of Balearets. V objat jah devy molodoi. Песнь балеарца

[**Salammbô. Bojevaja pesn Livijtsev**]

- War song of the Libyans. Боевая песнь Ливийцев

[**Salammbô. Hor žrits**]

- ▶ Musiikki on oopperan *Edip v Afinah* ainoasta valmistuneesta osasta *Hor naroda v hrame*.
- Chorus of priestesses. Papittarien kuoro. Хор жриц

[**Ženitba**]

- ▶ 1868. Ooppera. Libretto Nikolai Gogolin kertomuksen pohjalta Modest Musorgski.
- Häät. The Marriage. Женидьба

[**Ženitba; sov. / Ippolitov-Ivanov (1931)**]

[Boris Godunov]

▶ 1868-1869/1871-1872. Ooppera. Libretto Aleksandr Puškin. Tässä toisessa versiossa, joka nykyään on useimmiten esitysten ja levytysten pohjana, on prologi ja neljä näytöstä.

■ Борис Годунов

[Boris Godunov (1869)]

▶ 1868-1869. Oopperan ensimmäisessä versiossa on seitsemän kohtausta.

[Boris Godunov (1896)]

[Boris Godunov (1908)]

▶ Kaksi Rimski-Korsakovin toimittamaa versiota erotetaan vuosiluvuilla. **Muutettu 2.7.2015.**

[Boris Godunov; sov. / Šostakovič (op58)]

▶ 1940. Tällä Dmitri Šostakovičin sovituksella on teosluettelossa opusnumero 58.

[Boris Godunov. Skorbit duša]

▶ Oopperassa ei ole varsinaisia aarioita, mutta osia esitetään ja levytetään ahkerasti. Seuraavaan on kerätty tavallisimmin julkaisuissa esiintyviä nimiä esiintymisjärjestyksessä.

■ Boriksen ensimmäinen monologi. Kruunajaiskohtaus. Stsena koronatsi. Скорбит душа.

Сцена коронации

[Boris Godunov. Ještšo odno posledneje skazanije]

▶ Pimenin monologi (I näytös, ensimmäinen kohtaus).

■ Ещё одно последнее сказание

[Boris Godunov. Ne setui, brat, tšto rano grešnyi svet pokinul]

▶ Pimenin kertomus (I näytös, ensimmäinen kohtaus)

■ Не сетуй, брат, что рано грешный свет покинул..

[Boris Godunov. Kak vo gorode bylo vo Kazani]

▶ Varlaamin laulu (I näytös, toinen kohtaus)

■ Как во городе было во Казани. Песня Варлаама

[Boris Godunov. Vot kak, melkom videla]

▶ Mamkan hyttyslaulu (II näytös, alku)

■ Песня про комара? Вот как, мельком видела

[Boris Godunov. Dostig ja vysšei vlasti]

▶ Boriksen toinen monologi (II näytös, puoliväli)

■ Достиг я высшей власти. Монолог Бориса

[Boris Godunov. Uf, tjaželo! Dai duh perevedy!]

▶ Boris (II näytöksen loppu)

■ Уф,тяжело! Дай дух переведу!

[Boris Godunov. I ty ne veriš mne?]

▶ Šuiskin valitus (II näytöksen loppu)

■ И ты не веришь мне?

[Boris Godunov. Iezuít lukavyi, krepko sžal menja]

▶ Dimitri ja Marina (III näytöksen loppu).

■ Dimitri! Tsarevič! Dimitri! – Она! Marina! Димитрий! Царевич! Димитрий! Иезуит лукавый, крепко сжал меня. Она! Марина!

[Boris Godunov. Smirjenny inok, v delah mirskih nemudryi sudija]

▶ Pimenin tarina (IV näytös, toinen kohtaus).

■ Rasskaz moi budet prost i kratok – Odnadždy v vetšerni tšas. Odnadždy v večernij čas. Рассказ Пимена. Смирный инок, в делах мирских немудрый судия

[Boris Godunov. Oi! Dušno! Dušno! Svetu!]

▶ Boriksen kuolema (IV näytös, toinen kohtaus)

■ Proštšai, moi syn, umiraju. Ой! Душно! Душно! Свету! Прощай, мой сын, умираю...

[Boby]

- ▶ 1870. Toteutumaton oopperasuunnitelma Friedrich Spielhagenin (1829-1911) librettoon.
- The landless peasant. Бобыль

[Mlada]

- ▶ 1872. Keskenäiseksi jäänyt ooppera-baletti Viktor Krylovin (1838-1908) tekstiin yhteistyössä neljän muun säveltäjän (Rimski-Korsakov, Borodin, Cui ja Minkus) kanssa.
- Млада

[Hovanštšina]

- ▶ 1872-1880. Keskenäiseksi jäänyt ooppera Musorgskin omaan librettoon. Rimski-Korsakov toimitti oopperan esityskuntoon 1886, mutta nykyään sitä esitetään yleensä Ravelin, Stravinskyn tai Šostakovitšin sovittamina versioina.

- Хованщина

[Hovaštšina; sov. / Ravel (1913)]

[Hovaštšina; sov. / Stravinsky (1913)]

[Hovanštšina; sov. / Šostakovitš (op106)]

- ▶ 1960.

[Hovanštšina. Rassvet na Moskve-reke]

- Dawn on the Moscow river. Рассвет на Москве-реке

[Hovanštšina. Belomu lebedju put prostoren]

- Make a wide path for the White Swan. Белому лебедю путь просторен

[Hovanštšina. Slava lebedju]

- Glory to the White Swan. Слава лебедю

[Hovanštšina. Gadanija Marfy]

- Marfa's Divination. Mysterious powers. Sily potainyje. Гадания Марфы. Силы потайные

[Hovanštšina. Ishodila mladjošenka]

- A maiden wandered. Исходила младёшенька

[Hovanštšina. Spit streletskoje gnezdo]

- The Streltsy nest sleeps. Спит стрелецкое гнездо

[Hovanštšina. Pljaski persidok]

- Dance of the Persian slaves. Пляски персидок

[Hovanštšina. Plyvjot, plyvjot lebjoduška]

- A young swan swims. Плывёт, плывёт лебёдушка

[Hovanštšina. Pojezd Golitsyna]

- The departure of Golitsin. Поезд Голицына

[Hovanštšina. Ne dai poštady]

- Show them no mercy. Не дай пощады

[Hovanštšina. Marš probražentsev]

- March of the Preobrazhensky Regiment. Марш преображенцев

[Hovanštšina. Zdes, na etom meste]

- Here, in this holy place. Здесь, на этом месте

[Sorotšinskaja jarmarka]

▶ 1874-1880. Keskenikäiseksi jäänyt ooppera Nikolai Gogolin tarinan pohjalta Musorgskin librettoon. Nykyisin yleensä esitettävän version, johon myös nimeke viittaa, on tehnyt Paul Lamm Šebalinin version pohjalta. Sitä vanhemmat versiot on lueteltu alla.

■ Sorotšinskin markkinat. Sorochintsy Fair. Сорочинская ярмарка

[Sorotšinskaja jarmarka. Gopak veselyh parobkov]

■ Gopak of the merry lads. Гопак веселых паробков

[Sorotšinskaja jarmarka. Gopak veselyh parobkov; sov., piano]

[Sorotšinskaja jarmarka. Jarmarotšnaja stsena; sov., piano]

■ Fair scene. Ярмарочная сцена

[Sorotšinskaja jarmarka. Sonnoje videnije parobka]

▶ Sävelrunon *Notš na lysoi gore* yksi versio.

■ Dream vision of the peasant lad. Сонное видение паробка

[Sorotšinskaja jarmarka (1917)]

▶ Ensimmäinen täydennetty ja esitetty versio, tekijänä César Cui.

[Sorotšinskaja jarmarka (1923)]

▶ Toinen täydennetty versio, tekijänä Nikolai Tšerepnin.

[Sorotšinskaja jarmarka (1925)]

▶ Kolmas täydennetty versio, tekijänä Nikolai Golovanov.

[Sorotšinskaja jarmarka (1931)]

▶ Kolmas täydennetty versio, tekijänä Vissarion Šebalin.

[Sorotšinskaja jarmarka (1942)]

▶ Neljäs täydennetty versio, tekijänä Emil Cooper.

[Pugatšjovštšina]

▶ 1877. Toteutumaton oopperasuunnitelma Aleksandr Puškinin tekstiin.

■ Пугачёвщина

2. Kuoromusiikki

[Marš Šamilja]

- ▶ 1859. Tenori, basso, kuoro ja piano. Teos jäi suunnitelman asteelle.
- Марш Шамиля

[Poraženije Sennaheriba]

- ▶ 1866-1867. Kuoro. Alkuperäinen teksti George Byron, A. N. Tolstoin venäjännöksen pohjalta muokannut Modest Musorgski.
- Как стая волков голодных. Sennaheribin tappio. Как стая волков голодных. Поражение Сеннахериба.

[Poraženije Sennaheriba (1874)]

- ▶ 1874. Uudistettu laitos.

[Iisus Navin]

- ▶ 1874-1877. Altto, basso, kuoro ja piano. Teksti Raamatusta.
- Иисус Навин

[Vokaliisit, lauluäänet (3)]

- ▶ 1880. Vokaliiseja on kolme. Lauluäänet on täsmennetty naisääniksi.
- Три вокализы

[Plyvet, vosplyvajet zeljonyi dubok]

- ▶ 1880. Kansanlaulun sovitus neliääniselle mieskuorolle tai -yhtyeelle. Sovitus on kesken-eräinen. Julkaistu ryhmässä *Pjat Russkih narodnyh pesen*.
- The little duckling is swimming. Плывет, всплывает зелёный дубок

[Skaži, devitsa milaja]

- ▶ 1880. Kansanlaulun sovitus neliääniselle mieskuorolle tai -yhtyeelle. Julkaistu ryhmässä *Pjat Russkih narodnyh pesen*.
- Tell me, dear maiden. Пять Русских народных песен. Скажи, девица милая

[Ty vzoidi, vzoidi, solntse krasnoje]

- ▶ 1880. Kansanlaulun sovitus neliääniselle mieskuorolle tai -yhtyeelle. Julkaistu ryhmässä *Pjat Russkih narodnyh pesen*.
- Rise up, red sun. Ты взойди, взойди, солнце красное

[U vorot, vorot batyškinyh]

- ▶ 1880. Kansanlaulun sovitus neliääniselle mieskuorolle tai -yhtyeelle. Julkaistu ryhmässä *Pjat Russkih narodnyh pesen*.
- By the gates, the castle gates. У ворот, ворот батюшкиных

[Už ty, volja, moja volja]

► 1880. Kansanlaulun sovitus neliääniselle mieskuorolle tai -yhtyeelle, jossa on kaksi tenorisooloa. Julkaistu ryhmässä *Pjat Russkih narodnyh pesen*.

■ Ah ty, volja, moja volja. Your will is already my will. Ах ты воля, моя воля. Уж ты воля, моя воля

Anon.

[Angel vopijaše]

► Vuonna 1981 Valentin Levašov toimitti esityskuntoon *Angel vopijaše* -niminen kuorosävellys, jota harvat tutkijat uskovat aidoksi Musorgskin sävellykseksi, mutta josta on olemassa useita levytyksiä hänen nimellään. Tämä sävellys on syytä standardoida anonyyminä teoksena.

■ Angel cried. Ангел вопияше

3. Orkesterimusiikki

[Alla marcia notturna]

- ▶ 1861. Orkesteri.

[Sinfoniat, D-duuri]

- ▶ 1861-1862. Teos on kadonnut.
- Симфония

[Notš na lysoi gore]

▶ 1866-1867. Orkesteri. Nykyisin yleensä esitettävä versio, johon nimeke viittaa, on Nikolai Rimski-Korsakovin sovitus vuodelta 1886. **Nimeke on muuttunut alkukieliseksi.**

■ Ivanova notš na lysoi gore. Night on bald mountain. Night on the bare mountain. St. John's Night on Bald Mountain. Yö autiolla vuorella. Иванова ночь на лысой горе

[Notš na lysoi gore (1867)]

▶ Tämä Musorgskin alkuperäinen sinfoninen runo on julkaistu vuonna 1968. Se poikkeaa musiikillisesti varsin paljon Rimski-Korsakovin tunnetummasta versiosta. Partituuri jakautuu seuraaviin osiin: 1. Sbor vedm, ih tolki i spletni (Assembly of the witches, their chatter and gossip. Сбор ведьм, их толки и сплетни), 2. Pojezd Satany (Cortège of Satan. Поезд Сатаны), 3. Tšornaja služba (Black mass. Black service. Messe noir. Чёрная служба) ja 4. Šabaš (Sabbath. Шабаш). Tämä alkuperäisversio on levytetty ainakin seitsemän kertaa (Lloyd-Jones 1971, Abbado 1980 ja 1993, Dohnányi 1991, Kitajenko 1991, Kuchar 2003 ja Esa-Pekka Salonen 2006).

Vuonna 1872 Musorgski työsti sinfonisen runonsa osaksi ooppera-balettia *Mlada* nimellä *Slavlenje Tšornoboga* (Славljenje Чёрнобога). Tämä versio on kadonnut, eikä sitä ole koskaan esitetty tai julkaistu, mutta Musorgski muokkasi sen pohjalta vielä yhden variantin, oopperan *Sorošinskaja jarmarka* välisoitoksi tarkoitettun osan *Sonnoje videnije parobka* (Сонное видение паробка).

[Notš na lysoi gore / Stokowski (1940)]

▶ 1940. Kapellimestari Leopold Stokowski sovitti Musorgskin musiikin Disney-animaatioon *Fantasia* vuonna 1940. Tämä versio perustuu Rimski-Korsakovin sovitukseen, mutta sisältää niin paljon muutoksia, että se on syytä käsitellä tarvittaessa eri versiona.

[Podibrad tšeški]

- ▶ 1867. Toteutumaton orkesteriteos.
- Подибрад чешский

[Vzjatije Karsa]

- ▶ 1880. Marssi orkesterille. Rimski-Korsakov toimitti teoksen esityskuntoon vuonna 1883.
- The capture of Karsa. Karsan valloitus. Взятие Карса

[Bolšaja sjuita na sredneaziatskije temy]

- ▶ 1880. Toteutumaton orkesteriteoksen suunnitelma.
- Большая сюита на среднеазиатские темы

4. Pianomusiikki

[Porte-enseigne Polka]

- ▶ 1852. Piano.

[Souvenir d'enfance]

- ▶ 1857. Piano.

[Scherzot, piano, B-duuri]

- ▶ 1858.

[Scherzot, piano, B-duuri; sov., ork.]

- ▶ 1883. Sovituksen teki Nikolai Rimski-Korsakov.

[Scherzot, piano, cis-molli]

- ▶ 1858.

[Scherzot, piano, cis-molli; sov., ork.]

- ▶ 1858.

[Sonaatit, piano, Es-duuri]

- ▶ 1858. Teos on kadoksissa.

[Sonaatit, piano, fis-molli]

- ▶ 1858. Teos on kadoksissa.

[Impromptu passionné]

- ▶ 1859. Piano.

- Souvenir de Beltov et Liouba

[Ein Kinderscherz]

- ▶ 1859/1860. Piano.

[Preludium in modo classico]

- ▶ 1860. Piano. Teos on kadoksissa.

[Sonaatit, piano, 4-kät., C-duuri]

- ▶ 1860. Sonaatista tunnetaan vain osat Allegro ja Scherzo, joista jälkimmäinen on sama kuin Scherzo cis-molli vuodelta 1858.

[Menuet monstre]

- ▶ 1861. Piano. Teos on kadoksissa.

[Intermezzo in modo classico]

▶ 1862/1867. Piano.

[Intermezzo in modo classic; sov., ork.]

▶ 1867.

[Intermezzo in modo classico; sov., ork. / Rimski-Korsakov (1883)]

▶ 1883.

[Iz vospominani detstva]

▶ 1865. Piano.

■ From memories of childhood. Lapsuuden muistoista. Из воспоминаний детства

[Iz vospominani detstva. Njanja i ja]

■ Nanny and I. Няня и я

[Iz vospominani detstva. Pervoje nakazanije]

■ The first punishment. Первое наказание

[Iz vospominani detstva; sov. / Karatygin (1911)]

[Duma]

▶ 1865. Piano.

■ Rêverie. Дума

[La capricieuse]

▶ 1865. Piano.

[Šveja]

▶ 1871. Scherzino pianolle.

■ Ompelijatar. The seamstress. Швея

[Kartinki s vystavki]

▶ 1874. Pianosarja. **Nimeke on muuttunut alkukieliseksi.** Sarjaa on sovitettu monelle eri kokoonpanolle, mutta tähän ohjelueteloon on otettu mukaan vain tunnetuimmat orkesterisovitukset. Musorgskilla itsellään ei ollut tekemistä minkään sovituksen kanssa.

■ Bilder einer Ausstellung. Kartinah s vystavki. Kuvia eräästä näyttelystä. Näyttelykuvia. Pictures from an exhibition. Tableaux d'une exposition. Картинки с выставки

[Kartinki s vystavki. Promenade I]

■ Progulka. Прогулка

[Kartinki s vystavki. Nro 1, Gnomus]

■ Gnom. The gnome ГНОМ

[Kartinki s vystavki. Promenade II]

[Kartinki s vystavki. Nro 2, Il vecchio castello]

■ The old castle. Staryi zamok. Vanha linna. Старый замок

[Kartinki s vystavki. Promenade III]

[Kartinki s vystavki. Nro 3, Tuileries]

■ Dispute between children at play. Dispute d'enfants après jeux. Ssora detei posle igry. Тюильрийский сад

[Kartinki s vystavki. Nro 4, Bydło]

■ Cattle. Puolalaiset härkävankkurit. Быдло

[Kartinki s vystavki. Promenade IV]

[Kartinki s vystavki. Nro 5, Balet nevydupivšihja ptentsov]

■ Ballet of the unhatched chicks. Kuoriutumattomien kananpoikien tanssi Балет невылупившихся птенцов

[Kartinki s vystavki. Nro 6, Samuel Goldenberg und Schmuyle]

■ Dva jevreja: boraty i bednyi. Kaksi juutalaista: rikas ja köyhä. Two jewes: rich and poor. Два еврея богатый и бедный Самуэль Гольденберг и Шмуyle

[Kartinki s vystavki. Promenade V]

[Kartinki s vystavki. Nro 7, Limoges]

■ Bolšaja novost. Le grande nouvelle. The great news. The market at Limoges. Limož. Le marché. Рынок. Большая новость. Лимож. Рынок.

[Kartinki s vystavki. Nro 8a, Catacombae]

■ The catacombs. Katakomby. Rimskaja grobnitsa. Sepulcrum romanum. Катакомбы. Римская гробница

[Kartinki s vystavki. Nro 8b, Cum mortuis in lingua mortua]

■ S mjortvymi na mjortvom jazyke. With the dead in a dead language. С мёртвыми на мёртвом языке

[Kartinki s vystavki. Nro 9, Izbuška na kurih nožkah]

■ Baba-Jaga. The hut on fowl's legs. Kananjaloilla seisova mökki. Баба-Яга. Избушка на курьих ножках

[Kartinki s vystavki. Nro 10, Bogatyrskije vorota]

■ The great gate of Kiev. Kievin suuri portti. The knight's gate in the old capital of Kiev. V stolnom gorode vo Kijeve. Богатырские ворота, В стольном городе во Киеве

[Kartinki s vystavki; sov., ork. / Funtek]

► 1922. Leo Funtek teki ensimmäisen koko sarjan orkesteriversion. Sen jälkeen ovat lukuisat kapellimestarit ja eräät säveltäjät tunteneet tarvetta tehdä omat versionsa. Seuraavassa on mainittu vain parhaiten tunnetut.

[Kartinki s vystavki; sov., ork. / Ravel]

► 1922. Maurice Ravelin versiossa ei ole osaa Promenade V.

[Kartinki s vystavki; sov., ork. / Leonard]

► 1924. Leonidas Leonardin versiota ei ole juuri lainkaan esitetty ja levytetty.

[Kartinki s vystavki; sov., ork. / Cailliet]

► 1937. Tämä sovitus syntyi kapellimestari Eugene Ormandyn tilauksesta. Lucien Cailliet oli Philadelphia Orchestran säännöllinen sovittaja.

[Kartinki s vystavki; sov., ork. / Stokowski]

► 1939. Leo Stokowskin sovitus on hyvin vapaa ja sisältää paljon uudelleen sävellettyä materiaalia. Versio on julkaistu 1971 ja levytetty sen jälkeen useita kertoja. Stokowski itse levytti hieman muunneltuja versioitaan 1939, 1941 ja 1965.

[Burja na tšornom more]

1879. Piano. Teos on kadoksissa.

■ Myrsky Mustallamerellä. Storm on the Black Sea. Буря на чёрном море

[Na južnom beregu Kryma]

► 1879. Piano.

■ Gurzuf u Aju-Daga. Krimin etelärannalla. On the southern shore of the Crimea. Гурзуф у Аю-Дага На южном берегу Крыма

[Bliz južnogo berega Kryma]

▶ 1880. Piano.

■ Lähellä Krimin etelärantaa. Near the southern shore of the Crimea. Близ южного берега Крыма

[Méditation]

▶ 1880. Piano.

■ Feuillet d'album

[Une larme]

▶ 1880. Piano.

■ Kyynel. A tear

[Au village]

▶ 1880? Piano.

■ In the village. Kylässä. Quasi fantasia

5. Yksinlaulut

[Gde ty, zvjozdotska?]

▶ 1857/1863-1866. Lauluääni ja piano. Teksti Nikolai Grekov (1810-1866). Laulun varhaisin versio tunnettiin kuvailevalla nimellä ”Selskaja pesnja”, mutta myöhemmin siitä on käytetty alkusanojensa mukaista nimeä.

■ Missä olet, tähtöseni? Selskaja pesnja. Where art thou, my little star? Где ты, звездочка? Сельская песня

[Gde ty, zvjozdotska?; sov., lauluääni, ork.]

▶ 1858.

[Otšego, skaži, duša devitsa]

▶ 1858/1863-1866. Lauluääni ja piano. Tekstin tekijää ei varmuudella tunneta, ehdokkaita ovat Aleksei Koltsov (1808-1842) ja Aleksandr Puškin.

■ Tell me why, o maiden fair. Отчего, скажи, душа девица

[Meines Herzens Sehnsucht]

▶ 1858. Lauluääni ja piano. Tekstin tekijää ei tiedetä.

■ Ach, wie kunnst im Glück dich laben. My hearts desire

[Meines Herzens Sehnsucht, venäjä (Želanije serdtsa)]

▶ 1860-luku? Lauluääni ja piano. D. Usovin käännös.

■ Lastotške legko rezvitsja. Желание сердца

[Vesjolyi tšas]

▶ 1858-1859/1863-1866. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Koltsov.

■ Daite bokaly, daite vina! The joyous hour. Let us be merry. Весёлый час. Дайте бокалы, дайте вина!

[Listja šumeli unilo]

▶ 1859. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Pleštšev (1825-1893).

■ Lehdet humisivat surullisesti. The leaves rustled sadly. Листья шумели унило

[Tšto vam slova ljubvi?]

▶ 1860/1863-1868. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Ammosov (1823-1866).

■ What are words of love to you? Что вам слова любви

[Mnogo jest u menja teremov i sadov]

▶ 1863. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Koltsov.

■ I have many towers and gardens. Много есть у меня теремов и садов

[No jesli by s toboju ja vstretitsja mogla]

▶ 1863. Lauluääni ja piano. Teksti Vasili Kurotškin (1831-1875). Laulun nimenä on joskus myös alkusanojen mukainen ”*Rasstalis gordo my*”.

■ Rasstalis gordo my. If only I could meet up with you again. Но если бы с тобою я встретиться могла. Расстались гордо мы

[Pesn startsa]

▶ 1863. Lauluääni ja piano. Alkuteksti Johann Wolfgang von Goethe (*An die Türen will ich schleichen*), venäjännöksen tekijää ei tiedetä.

■ Stanu skromno u poroga. The old man's song. Песнь старца. Стану скромно у порога

[Tsar Saul]

▶ 1863/1866-1871. Lauluääni ja piano. Teksti George Byron, venäjännös Ivan Kozlov (1779-1840). Laulu esiintyy myös nimellä ”*Pesn Saula pered bojem*”.

■ O, voždi! jesli vyidjot na dolju moju. Kuningas Saul. King Saul. Pesn Saula pered bojem. Song of Saul before the last battle. Песнь Саула перед боем. О вожди! если выйдёт на долю мою. Царь Саул

[Dujut vetry, vetry buinyje]

▶ 1864. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Koltsov.

■ The winds blow, the wild winds. Дуют ветры, ветры буйные

[Kalistratuška]

▶ 1864. Lauluääni ja piano. Teksti Nikolai Nekrasov (1821-1877). Laulun uudistettu versio on itsenäisenä teoksena nimellä *Kalistrat*.

■ Little Kalistrat. Nado mnoi pevala matuška. Калистратушка. Надо мной певала матушка

[Notš]

▶ 1864. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Puškin. Musorgski uudisti laulua sekä musiikin että tekstin osalta ja tämä versio on itsenäisenä vuoden 1871 laulujen joukossa.

■ Moi golos, dlja tebjja. Night. Romans-fantazija. Мой голос для тебя и ласковый и томный. Ночь

[Notš; sov., ork.].

▶ 1868.

[Kolybelnaja pesnja]

▶ 1865. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Ostrovski (1823-1886). Laulun uudistettu versio on nimellä *Spi, usni krestjanski syn*.

■ Bajju, bajju, mil vnutšonotšek. Lullaby. Баю, баю, мил внучёночек. Колыбельная песня

[Molitva]

▶ 1865. Lauluääni ja piano. Teksti Mihail Lermontov (1814-1841).

■ Ja, mater božija. Prayer. Я, мать божия, ныне с молитвою. Молитва

[Otveržennaja]

▶ 1865. Lauluääni ja piano. Teksti ”Ivan G. M.”.

■ Ne smotri na nejo ty s prezrenem. The outcast. Не смотри на неё ты с презреньем. Отверженная

[Ah ty, rjanaja teterja!]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- You drunken sot! Oh, you drunk good-for-nothing! Ах ты, рьяная тетеря!

[Gopak]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Taras Ševtšenkon (1814-1861) runon pohjalta Lev Mey.
- Goi! Gop, gop, goraka! Нopak. Kobzar. Гой! гop, гop, гopaka! Гopak

[Gopak; sov., ork.]

- ▶ 1868.

[Iz sljoz moih mnogo, maljutka]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Heinrich Heine, vараа venäjännös Mihail Mihailov (1829-1865).
- Many have grown from my tears. From my tears. Из слёз моих много, малютка,

[Kalistrat]

- ▶ 1866? Lauluääni ja piano. Teksti Nikolai Nekrasov. Laulun *Kalistratuška* uudistettu versio uudella nimellä.
- Nado mnoi pevala matuška. Калистрат. Надо мной певала матушка

[Maljutka]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Pleštšev.
- Ah, zatšem tvoi glazki poroju. Oh, how your eyes look at me sometimes. Малютка, ах, зачем твой глазки порою?

[Pesn Jaremy]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Tekstin tekijää ei tiedetä, pohjana on ollut Taras Ševtšenkon runo. Laulu on kadonnut, mutta Musorgski teki siitä uuden version vuonna 1879 (*Na Dnepre*).
- Yarema's song. Песнь Яремы

[Svetik Savišna]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- Darling Savishna. Light of my life, Savishna. Rakastettu Savišna. Svet moi, Savišna, sokol jasnenki. Свет мой Савишна, сокол яшенький. Светик Савишна

[Želanije]

- ▶ 1866. Lauluääni ja piano. Teksti Heinrich Heine, vараasti venäjäksi Lev Mey (1822-1862).
- Desire. Хотел бы в единое слово. Желание

[Seminarist]

- ▶ 1866/1866-1870. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- Panis, piscis, crinis, finis. Seminaarilainen. The seminarian. The seminarist. Семинарист

[Jevreiskaja pesnja]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Lev Mey Raamatun tekstien pohjalta.
- Hebrew Song. Ja tsvetok polevoi. Jewish song. Еврейская песня. Я цветок полевой.

[Klassik]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- The Classicist. Ja prost, ja jasen. Klassikko. Классик. Я прост, я ясен, я скромн, вежлив, я прекрасн.

[Kozjol]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- The Billy-Goat. Šla devitsa proguljatsja. A Society Tale. Svetskaja skazotška: kozjol. Козёл. Шла девица прогуляться, на лужёк покрасоваться

[Ozornik]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- The Mischief-maker. Oh, babuška, oh rodnaja. The Ragamuffin. Озорник. Ох, баушка, ох, родная, раскрасавушка, обернись!

[Piruška]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Koltsov.
- Juhlat. A little feast. Vorota tesovy rastvorilisja. Ворота тесовы растворялися. Пирושка

[Po nad Donom sad tsvetjot]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Koltsov.
- Donin rannalla kukkii puutarha. Down along the Don a garden blooms. По над Доном сад цветёт

[Po griby]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Lev Mey.
- Gathering mushrooms. Ryžitškov, volvjanotšek. По грибы. Рыжичков, волвяночек

[Spi, uspi, krestjanski syn]

- ▶ 1867-1871. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Ostrovski. Uudistetty versio laulusta *Ko-lybelnaja pesnja*.
- Bajū, bajū mil vnutšonotšek. Sleep, sleep deeply, my peasant son. Баю, баю, мил внучёночек. Спи, успи крестьянский сын

[Strekotunja beloboka]

- ▶ 1867. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Puškin.
- Chatting white-sided magpie. Harakka. Magpie. Šutka. Стрекотунья белобока под калиткою моей.

[Detskaja pesenka]

- ▶ 1868. Lauluääni ja piano. Teksti Lev Mey.
- Lastenlaulu. A little song for children. Vo sadu, ah, vo sadotške. Во саду, ах, во садочке. Детская песенка

[Kolybelnaja Jerjomuški]

- ▶ 1868. Lauluääni ja piano. Teksti Nikolai Nekrasov.
- Bajū bai, bai. Eremushka's Lullaby. Lullaby for Eryomushka. Pikku Jeremiaan kehtolaulu. Баю, бай, бай, баю, бай, бай. Колыбельная Ерёмушки

[Sirotka]

- ▶ 1868. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- Barin moi, milenki. The orphan. The orphan boy. Орфо. Барин мой. миленький. Сиротка

[Rajok]

- ▶ 1870. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski.
- Ei, potštenny gospoda. The Gallery. The peanut gallery. Tirkistyslaatikko. Эй, почтенны господа. Раёк

[Notš (1871)]

- ▶ 1868-1871. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksandr Puškin. Laulun alkuperäinen versio on vuoden 1868 laulujen joukossa.
- Tvoi obraz laskovyi tak poln otšarovanja. Night. Мой голос для тебя и ласковый и томный. Ночь

[Vetšernjaja pesenka]

- ▶ 1871. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Pleštšev.
- Evening song. Iitalaulu. Vetšer otradnyi ljog na holmah. Вечер отрадный, лёг на холмах. Вечерняя песенка

[Detskaja]

- ▶ 1868-1872. Lauluääni ja piano. Tekstit Modest Musorgski.
- Lastenkamari. The nursery. Детская

[Detskaja. Nro 1, S njanei]

- Rasskaži mne, njanjuška. With my Nanny. Расскажи мне, нянюшка. С няней

[Detskaja. Nro 2, V uglu]

- Ah ty, prokaznik! In the corner. Ах ты проказник! В углу

[Detskaja. Nro 3, Žuk]

- The beetle. Njanja, njanjuška! Няня, нянюшка! Жук

[Detskaja. Nro 4, S kukloi]

- Playing with a doll. Тяпа, bai, bai. Тяпа, бай, бай, Тяпа, спи, усни, С куклой

[Detskaja. Nro 5, Na son grjaduštši]

- Going to sleep. Gospodi, pomilui. Now I lay me down to sleep. Господи помилуй папу и маму. На сон грядущий

[Detskaja. Nro 6, Kot Matros]

- ▶ Laulut nro 6 ja 7 julkaistiin alun perin yhdessä otsikolla *Na datše* (Huvilalla. На даче).
- Ai, ai, ai, ai, mama, milaja mama! The Cat Sailor. Ай, ай, ай, ай, мама, милая мама! Кот Матрос

[Detskaja. Nro 7, Pojehal na palotške]

- At the countryhouse. Gei! Gop, gop, gop! Hei, hop, hop, hop! A ride on a hobbyhorse. Гей! Гоп, гоп! Гей, поди! Гей! Гей! Поехал на палочке

[Bez solntsa]

- ▶ 1874. Lauluääni ja piano. Tekstit Arseni Goleniščev-Kutuzov (1848-1913).
- Ilman aurinkoa. Sunless. Без солнца

[Bez solntsa. Nro 1, V tšetyrjoh stenah]

- Komnatka tesnaja. In four walls. В четырёх стенах. Комнатка тесная, тихая, милая

[Bez solntsa. Nro 2, Menja ty v tolpe ne uznala]

- You didn't recognize me in a crowd. Меня ты в толпе не узнала

[Bez solntsa. Nro 3, Okontšen prazdnyi, šumnyi den]

- The noisy, busy day is over. Окончен праздный, шумный день

[Bez solntsa. Nro 4, Skutšai]

- Be bored. Скучай

[Bez solntsa. Nro 5, Elegija]

- Elegy. V тумане дремлет noš. Элегия. В тумане дремлет ночь

[Bez solntsa. Nro 6, Nad rekoi]

- Mesjats zadumšivyi, zvjozdy daljokije. On the river. Месяц задумчивый, звёзды далёкие. Над рекой

[Nadgrobojnoje pismo]

- ▶ 1874. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski. Keskeneräinen laulu, jonka Katatygin on täydentänyt vuonna 1912.
- Zlaja smert, kak koršun hištšnyi. Epitaph. A Graveside letter. Надгробное письмо

[Krapivnaja Gora]

- ▶ 1874. Lauluääni ja piano. Teksti Modest Musorgski. Keskeneräinen.
- Nettle Mountain. Крапивная Гора

[Zabytyi]

- ▶ 1874. Lauluääni ja piano. Teksti Arseni Goleniščev-Kutuzov.
- The forgotten one. On smert našos. Unohdettu. Забытый

[Neponjatnaja]

- ▶ 1875. Lauluääni ja piano. Modest Musorgski.
- The misunderstood girl. Tiha i moltšaliva. Непонятная. Тиха и молчалива

[Gornimi tiho letela duša nebesami]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Tolstoi (1817-1875).
- The soul flew quietly through the celestial skies. Горними тихо летела душа небесами

[Ne Božim gromom gore udarilo]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Tolstoi.
- It didn't strike like a bolt from heaven. Не Божиим громом горе ударило

[Pesni i pljaski smerti]

- ▶ 1875-1877. Lauluääni ja piano. Tekstit Arseni Goleniščev-Kutuzov. **Nimeke on muuttunut alkukieliseksi.** Keskeneräiseksi jääneen laulusarjan toimitti esityskuntoon Nikolai Rimski-Korsakov 1882. Dmitri Šostakovitšin sovitus vuodelta 1962 merkitään.
- Kuoleman lauluja ja tansseja. Pesni i pljaski smerti. Songs and dances of death. Песни и пляски смерти

[Pesni i pljaski smerti. Nro 1, Kolybelnaja]

- Kehtolaulu. Lullaby. Stonet rebjonok. Колыбельная. Стонет ребёнок

[Pesni i pljaski smerti. Nro 2, Serenada]

- Nega volšebnaja. Serenada. Serenade. Серенада. Нега волшебная

[Pesni i pljaski smerti. Nro 3, Trepak]

- Les da poljany. Трешак. Лес да поляны

[Pesni i pljaski smerti. Nro 4, Polkovodets]

- The Captain. The Field-Marshal. Grohotšet bitva. Sotapäällikkö. Грохочет битва. Полководец

[Pesni i pljaski smerti, englanti (Songs and dances of death)]

[Pesni i pljaski smerti, saksa (Lieder und Tänze des Todes)]

[Pesni i pljaski smerti; sov., lauluääni, ork. / Šostakovitš]

- ▶ 1962.

[Oi, tšest-li to molodtsu ljon prjasti?]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Tolstoi.
- Oy, is it right for a fellow to spin flax? Ой, честь-ли то молодцу лён прясти?

[Rassevajetsja, rasstupajetsja]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Tolstoi.
- Hajaantukaa, tietä! It gathers and disperses. Рассеивается, расступается

[Spes]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Tolstoi.
- Arrogance. Hodit Spes, naduvajutšis. Pride. Упреys. Ходит Спесь надуваючись. Спесь

[Videnije]

- ▶ 1877. Lauluääni ja piano. Teksti Arseni Goleniščev-Kutuzov.
- Ja videl notš. The vision. Видение. Я видел ночь

[Strannik]

- ▶ 1878. Lauluääni ja piano. Teksti Aleksei Pleštšev Friedrich Rückertin runon pohjalta.
- Teni gor vysokih. The pilgrim. The wanderer. Странник. Тени гор высоких

[Na Dnepre]

► 1879. Lauluääni ja piano. Tekstin tekijää ei tiedetä, pohjana on ollut Taras Ševtšenkon runo. Laulun alkuperäinen versio *Pesn Jaremy* vuodelta 1866 on kadonnut.

■ Dneprillä. Goy-ty, Dnepr! On the Dnieper. Stoi, moi Dnepr! Гой-ты, Днепр! Стой, мой Днепр!

[Pesnja Mefistofelja v pogrebke Auerbaha]

► 1879. Lauluääni ja piano. Teksti Johann Wolfgang Goethe (*Es war einmal ein König*), venäjännös Aleksandr Strugovštšikov

■ Pesnja Mefistofelja o blohe. Žil byl korol kogdato. Песня Мефистофеля в погребке Ауэрбаха. Жил был король когда-то

[Pesnja Mefistofelja v pogrebke Auerbaha, englanti (Mephistophele's song in Auerbach's cellar)]

■ Mephistophele's song of the flea. Song of the flea

[Pesnja Mefistofelja v pogrebke Auerbaha, ranska (Chant Méphistophélès dans la cave d'Auerbach)]

[Pesnja Mefistofelja v pogrebke Auerbaha, saksa (Lied des Mephistopheles in Auerbachs Keller)]

■ Lied vom Floh

[Pesnja Mefistofelja v pogrebke Auerbaha, suomi (Laulu kirpusta)]

■ Kirppulaulu. Mefistofeleen laulu

